

בס"ד ה' אב תשע"ח

מועד אב תשע"ח

בחינה בחושן משפט חלק ג'

הוראות לנבחן:

- א. יש לנמק כל תשובה ולציין את כל המקורות. תשובה שאינה מנומקת ומפורטת, לא תתקבל. אולם, אין להאריך שלא לצורך ושלא לענין.
- ב. יש לענות על 13 שאלות מתוך 18 שאלות.
- ג. יש להתחיל כל תשובה בראש עמוד.
- ד. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור, כתב שאינו קריא, לא ייבדק.
- ה. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 13 התשובות הראשונות, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב התשובות שאותם הוא מבקש שיבדקו.
- ו. שאלה המחולקת למספר חלקים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- ז. אין לכתוב את שם הנבחן או סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. בחינה שימצא עליה סימן מזהה – לא תיבדק, והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- ח. לתשומת לבכם: דפי טיוטא לא ייבדקו.

בהצלחה!

1. א. האם ישנם דברים שיכולים להעביר בעלות בדיבור בעלמא ?
ב. אם קנו באחד הקניינים ואחר כך מחלו זה לזה, האם הדברים חוזרים למי שהיו שייכים קודם ?
ג. האם פיקדון ניתן להקנות לנפקד בדיבור בעלמא ?
2. קנין שהמציאו הסוחרים או שהציבור נהגו בהם.
א. האם זה מועיל להעביר בעלות ?
ב. האם בקנין דינא דמלכותא, יש לו עדיפות לעניין תוקף הקנין ?
ג. האם קנין דרבנן מהני לדאורייתא במקום שצריך להיות שלו ?
3. שטר שכתוב בו שאם לא יפרע בזמן יתחייב ממון (כפל) כתבו מפורשות דלא כאסמכתא.
א. האם זה מועיל וכן יתחייב ?
ב. אם נשבע או נדר על קיום האסמכתא, האם זה מועיל לחייבו ?
4. אדם שקנה שור מחברו מסרסור והעמידו ליד שוורים שלו והשור לא אכל ומת, והתברר שלא היו לו שיניים והסרסור לא ידע מזה.
א. על מי חוזר הלוקח ?
ב. מה הדין באם אדם קנה מסרסור מטיל בחזקת בדיל, ואחר כך מתברר שהיה בו כסף. למי שייך הכסף ?
5. אדם שקנה בשר באיטליו ובישל אותו במרק ואחר כך התברר שהיה טרף.
א. האם המוכר חייב לשלם גם עבור המרק ?
ב. אימתי אינו חייב לשלם ?
6. במתנה על מנת להחזיר, או לזמן מוגבל.
א. האם צריך הקנאה מחדש, או ממילא חוזרת לנותן ?
ב. מה הדין באם נתנה לאחר או הקדישה, האם זה מועיל ?
7. מתנת שכיב מרע.
א. האם מזונות האשה והבנות גובים מהם ?
ב. מה הדין באם היורשים קדמו ומכרו ממתנת שכיב מרע או ממי שציווה ליתן, מה שנקרא בהלכה "מצווה מחמת מיתה" שמצוה לקיים דברי המת, האם המכירה מועילה ?

8. מצא דבר שספק לו אם זה דרך הינוח או דרך נפילה.
 א. האם חייב להרים ?
 ב. מה הדין באם נטלו ואין בו סימן, האם יהיה מותר לו לזכות בו ?
9. א. מי שנקלע למצוקה שבורח מבית הסוהר ופגע בנהג מונית והבטיח לו סכום גבוה שיסיע אותו מהר. האם חייב לעמוד בהתחייבותו ?
 ב. מה הדין בדמי שדכנות שדרשו ממנו מחיר גבוה מאוד ?
 ג. מה הדין באם שילם מראש, האם יכול לדרוש בחזרה ?
10. אשה שטוענת מת בעלי, או עד אחד מעיד לה.
 א. האם היורשים יורדים לנחלה על פיהם ?
 ב. מה הדין אם עדים מעידים שטבע במים שאין להם סוף, האם משיאין על פיהם, והאם יורדים לנחלה על פיהם ?
11. א. האם בכור יכול ליתן את חלק בכורתו לפני שקיבל אותו מאחיו ?
 ב. האם בכור יכול להסתלק בחיי אביו מחלק בכורתו ?
12. א. מאימתי חלים דיני שמירה על שומר חינוס, שומר שכר, ושואל ?
 ב. האם מי שקיבל עליו שמירה לחודש יכול לחזור בו באמצע ?
13. א. מה מיקרי "מתה מחמת מלאכה" שהשואל פטור ?
 ב. מה הדין באם שאל כלי מלחמה כמו חרב או רובה וזה נשבה במלחמה. האם מיקרי "מתה מחמת מלאכה" ופטור ?
14. א. האם איסור גניבה או גזילה מנכרי אסור מהתורה ?
 ב. אם תימצי לומר מהתורה האם יש חיוב השבה או איו ?
 ג. האם יש הבדל בין גניבה לגזילה בנכרי, בחומר האיסור ?
15. "הזורק כלי חברו מראש הגג ובא אחר ושברו באויר.
 א. מה הן שיטות האמוראים בנושא זה ?
 ב. כיצד מסבירים הראשונים את המחלוקת מי חייב ומי פטור ?
16. האם בנוזקי שן בהמות בעל הבהמה יכול לטעון "למה לא גדרת את שדותיך", או שבעל השדה יטען "למה לא שמרת את בהמתך" ?
17. בזמננו אין דנים דיני נפשות אולם ישנם מצבים שמותר לפגוע ברודף אחרי חברו להרגו. וכן הרודף אחרי הערוה לבועלה, וכן "בועל ארמית – קנאים פוגעים בו".
 א. האם הבועל שהרג את המקנא נענש עליו ?
 ב. אם הנערה אומרת "הניחו לו" האם שומעים לה ?
 ג. האם רודף צריך התראה ?
 ד. מה הדין ברודף שהוא קטן ?
 ה. מה הדין באם אמרו למישהו "תקנא" ולא הוא התעורר מעצמו ?
18. אדם שרואה שחברו טובע בנהר ויש סכנה למציל.
 א. האם מותר/חייב להיכנס לספק סכנה כדי להציל חברו ?
 ב. האם בשעת מלחמה ישנם כללים אחרים בנושא ?
 ג. ענה מסברה האם אדם צריך לתרום לדוגמא כליה, כדי להציל חולה אחר ?

בהצלחה!